

Ankeriaiden maahantuonnin historiaa vuosilta 1894-1979

Suomeen tuotiin ensimmäisen kerran ankeriaita 1894 Sveitsin Rendsburgista. Tu-
hannesta poikasesta suurin osa kuoli kuljetuksessa. Evon Mustajärveen ja eräeseen
alueen lammikkoon voitiin istuttaa vain 82 yksilöä.

Onni Juvonen

Ankeriaan kuljetuslaatikko 1960-luvulla. Laatikossa oli kerroksittain puuritilöitä, joiden päälle poikaset oli laitettu. Päällimmäisellä ritilällä oli jäätä, joka piti poikaset kosteina. Laatikot piti palauttaa ankeriaiden toimittajalle.

Ankeriaiden istutuksista kerrottiin jo vuonna 1894 Suomen Kalastuslehdessä. Evolle tuotiin ankeriaita toisen kerran vielä vuonna 1900. Tilatusta 1000 kappaletta kelta-ankeriaaserästä selviytyi Valkjärveen istutettavaksi 75 poikasta. Suuri kuljetuskuolleisuus ei sillä erää rohkaisut toiminnan jatkamista.

Ankeriaiden tuonti tuli uudestaan ajankohtaiseksi, kun tanskalainen **J. Schmidt** selvitti 1904 ja 1905 ankeriaan kutualueen sijainnin Sargassomereillä.

Jo silloin tiedettiin, että valtaisia määriä lasiankeriaita nousee Euroopan Atlantin puoleisiin jokiin, muun muassa Englannissa Severn-jokeen. Vain murto-osa poikasista selviytyy, koska kasvualueita on vähän ja ravintoa ei riitä kaikille. Schmidt esitti, että osa tuhoon tuomituista siirrettäisiin vesiin, joissa niillä on elinmahdollisuus ja ne voidaan taloudellisesti hyödyntää. Näin lausuttiin ankeriaskalataloutemme perusteet.

Saksalaiset tekivät ankeriaanpoikasilla kuljetuskokeita Severn-joelta Saksaan. Näiden tulosten pohjalta kalastusentarkastaja **Albin Sandman** päätti tehdä ankeriaan kuljetuskokeen Suomeen. Tilatusta 250 000 poikasesta säilyi istutettavaksi 145 000 lasiankeriaista. Lasiankeriaita tuotiin Suomeen vuosina 1909-1911. Toiminta perustui valtion varoihin ja sillä tavoiteltiin maamme kalatalouden edistämistä.

Tämän jälkeen pieniä määriä ankeriaanpoikasista ovat Suomeen tuoneet Hämeen-Satakunnan maanviljelysseura (1926), G.A. Serlachius Oy (1938 ja 1954), A. Ahlström Oy (1949) sekä Vihdin kalastusseura ry (1953).

Säännöllinen tuonti käyntiin

1960-luvun alussa Uudenmaan maanviljelysseuran kalatalouskonsulentti **Onni Juvonen** etsi ankeriaanpoikasten toimittajaa ja löysi sellaisen

Tanskasta. E. Vendebo Johansenilla oli vientilupa istukasankeriaille ja hänen kauttaan tuotiin 100 kilon erä kelta-ankeriaita lentoteitse Suomeen 1.8.1961. Ankeriaat tuotiin puulaatikoissa, joihin mahtui 25 kiloa poikasia. Kalastajat olivat pyytäneet ankeriaat merestä Tanskan rannikon edustalta.

Näin alkoi 1960-luvulla säännöllinen kasvuankeriaan tuonti etupäässä Tanskasta, mutta muutaman kerran myös Ruotsista ja Saksasta. Vuosikymmenen alussa vuotuiset tuontierät olivat muutama sata kiloa. Poikasia meni kiloon noin 300 kappaletta. Vuonna 1969 poikasten hinta oli 12,40 markkaa kilo.

Kelta-ankeriaat istutettiin etupäässä Uudenmaan maanviljelysseuran alueelle, mutta myös muille neuvonta-alueille Etelä-Suomeen.

Poikaset myytiin etupäässä kalastuskunnille, joten toiminta perustui yksityiseen rahoitukseen.

Kun toiminta laajeni neuvontajärjestö vetäytyi toiminnasta riskien takia. Tuontivastuun otti johtaja **Gunnar Söderström** ja käytännön toimissa avusti neuvontatöidensä ohella Onni Juvonen.

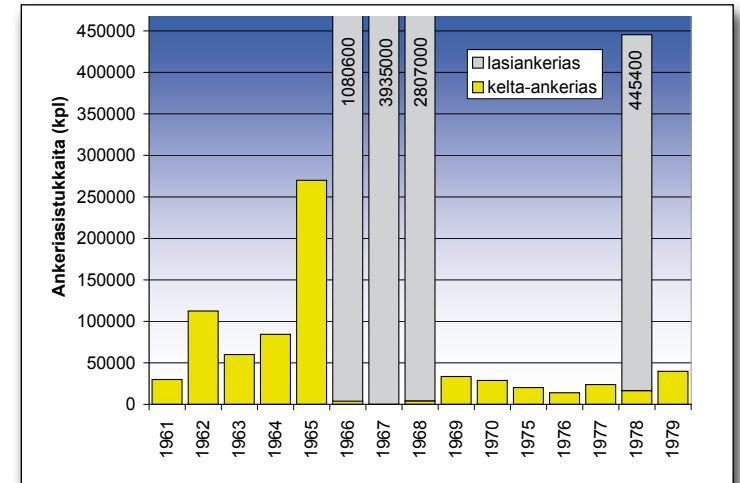
Vuosina 1966-1968 valtion maataloushallitus toimi lasiankeriaiden tuojana ja rahoittajana. Maahamme istutettiin yhteensä 7,8 miljoonaa lasiankeriaista, joiden keskipaino oli 0,3 grammaa. Tuontiin liittyi paljon poikaskuolleisuutta.

1970-luvulla Uudenmaan kalastuskuntien ja seurojen liitto ry. jatkoi kelta-ankeriaiden tuontia ja kauppaamista halukkaille (1970, 1975-1979). Poikasia mahtui 11-20 kappaletta kiloon.

Ranskalaisissa lasiankeriaissa virus

Kalatalouden Keskusliitto aloitti lasiankeriaiden tuonnin 1978. Lasiankeriaiden saannin varmistamiseksi Keskusliitto teki sopimukset kahden toimittajan kanssa. Sadan kilon koe-erä tuotiin suoraan Ranskasta Royan'in alueelta. Toinen erä (143 kilo = 429 000 kappaletta) oli pyydetty Ranskasta Ile de Re'n saarelta ja ollut karanteenissa Ruotsissa Etelä-Skånassa.

Suoraan Ranskasta tulleet ankeriaat tulivat lentorahtina Helsinkiin 11.4.1978 ja kuljetettiin Myrskylän Palonpähän yhdistyksen vuokraamalle

Ankeriaan istutukset vuosina 1961-1979. Kelta-ankeriaakauppa käytiin kiloina, kuvassa kilot on muutettu kappaletta kunkin vuoden saatavissa olevien tietojen mukaan. Kelta-ankeriaiden tuontiluvuista on vähennetty tiedossa oleva kuljetustappio. Huomioi vuosien 1966-1968 lasiankeriasitustuksien mittasuhte.

vastaanottoasemalle karanteeniin. Ankeriaiden oltua Myrskylässä seitsemän viikkoa, saatiin tietää, että Ranskan Alfortin eläinlääketieteellisessä keskuslaboratoriossa tehtyjen virologisten testien mukaan ankeriaissa oli Rhabdo-virus.

Tuontilupaehdojen mukaisesti ankeriaat tuli hävittää. Ankeriaita keitettiin vähintään tunti, jonka jälkeen ne haudattiin maahan.

Ruotsista hyviä istukkaita

Toinen lasiankeriaserä saapui Ruotsista lentoteitse Helsinkiin 15.5.1978 ja kuljetettiin välittömästi istutettaviksi. Ankeriaat oli kuivapakattu styrox-laatikoihin ja niiden kuolleisuus jäi alle yhden prosentin.

Poikaset maksoivat Helsingissä 120 markkaa kilo. Poikasia meni kiloon 3000 kappaletta. Tuontimäärä oli 429 000 kappaletta, joten yhden poikasen hinta Helsingissä oli 4 penniä. Lasiankeriaita istutettiin 33 kohteeseen. Istutuskustannuksineen poikasen hinnaksi tuli 4,6 penniä.

Vesissämme elää vieläkin näitä 1960- ja 1970-lukujen istutuksista peräisin olevia isokokoisia yksilöitä, jotka hätyyttelevät ennätysankeriaiden tilastoja.